

TISZÁNTUL

ELŐFIZETÉSI ÁRÁK

Helyben házhoz hozva: Hétkére postán szállítva:
 Egyszeri ára: 72 korona Egyszeri ára: 84 korona
 Negyedévi: 18 korona Negyedévi: 21 korona
 Egyszeri szám ára 30 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Nagyvárad, Szilágyi Deák-utca 5. Telefon: 2-63.

A szerkesztőség kizárólag a Magyarországi Hírlapok és Híradások és a szerkesztőség nem vállalja a külföldi postai költségeket.

A megszálló cseh csapatoknak 24 óra alatt meg kell kezdeni a visszavonulást.

A francia kormány távirata Vyx alezredeshez.

Budapest, jan. 29. (Sajtó tudósítónktól.) Megbízható forrásból származó értesülés szerint Vyx alezredes már megkapta a francia kormány táviratát, amely utasítja: Tegye meg a szükséges intézkedéseket, hogy a magyarok által lakott területeket ürítsék ki a Magyarországgal szomszédos nemzetek és vonuljanak vissza a demarkációs vonal mögé.

A távirati utasítás következtében Vyx alezredes már magához is hívatta a cseh-szlovák kormány budapesti megbízottjának helyettesét és közölte vele, hogy tegyen lépéseket kormányánál a békekonferencia rendezésére végrehajtására. Vyx alezredes huszonnégy órai határidőt adott a magyar területekre nyomult cseh csapatok visszavonulásának megkezdésére.

Iskolán kívül . . .

„Mint szociáldemokrata, azért léptem be a kormányba nyilatkozott a vallásfelekezetek képviselői előtt Kunfi miniszter — hogy elveimet és eszméimet megvalósítsam s a hatalomnak előttem csak addig van értéke, amíg ezt a célt szolgálja. Ma is azt vallom, hogy a teljes lelkiismereti szabadság mindenki számára csak akkor van biztosítva, ha a vallás a szociáldemokrata program szerint magánügygé válik, tehát ha az állam a vallást az iskolákban nem taníttatja. A szülőnek és egyháznak természetesen jogában áll, hogy a vallást az iskolán kívül tanítsa azon gyerekeknek, kiknek szülői ezt kívánják.”

Apponyi Albert, annakidején Kunfi, a felsőkereskedelmi iskolai tanárt felüligesztette. Most látjuk, hogy miért.

A miniszter ur első teendője nem az, hogy iskoláink nivóját emelje, nem az, hogy azokat a kor követelményeihez mértén felszerelje, az iskolák munkaképességét a lehetőségig fokozza, oh nem! A legfontosabb, hogy az utolsó mentevárunkat, hitünket elrabolja. Csak egy öngyilkos nemzet, melynek már minden mindegy, teheti azt, hogy Kunfi bizza iskoláit és gyermekei lelkét.

Azt hiszi a miniszter ur, hogy sikerülni fog? Nem gondolja, hogy az ország kereszténysége megújítja ezt a folytonos negligálást és erejének tudatára jutva erőiesen fog fellépni híléért, mely legdrágább kincse?

Ilyen eljárással az országot maga a miniszter ur segíti legjobban a tönk szélére juttatni.

Most mikor az ország már kezd konszolidálódni, az átalakulás első fázisait átélte s minden jogunk megvan arra, hogy egyszer már békét is élvezzünk, most maga a miniszter alapozza meg az újabb villongás alapjait.

Igy nem mehet. Hitvallásos iskoláinkért valláskülönbség nélkül mindnyájan küzdeni fogunk. Virágos kertünket szétdulni nem engedjük.

ros megszállására. A magyar katonai hatóságok azonban

a megszállás elől kiűritették a várost, amely 27-én visszakerült az eredeti imperium alá.

Az északi magyar csapatoknak ezt a mozdulatát helyi szükség kívánta. Szilágyságban még vehemensebb módon lépett fel a rablási vállalkozás, mint Kelet Biharban. A Debrecenben, Nagykárolyban s a Nyírségben szervezett magyar haderőket felszólították, hogy

sürgősen állítsák helyre a vagyon és életbiztonságot, mert má holnap menekülőkkel lesz tele az Által.

Azóta serényen folyik egész Szilágyságban a legszigorubb munka. A magyar csapatok ellenállásra nem találtak de a bandákkal való összefüzesek napirenden vannak.

Az északra rendelt csapatok teljes kontaktusban állanak a körösvölgyi ezredekkel. Az egységes frontot a szakadatlan munkában levő járőrökönkéntények biztosítják.

Letiltották a románok fegyveres ellenállását.

A Körösvölgyben álló magyar csapatok debreceni parancsnoksága tegnap rendkívül fontos távirati értesítést kapott a budapesti francia fegyverszüneti bizottságtól.

A távirat szerint Pathe francia tábornok parancsot adott a románoknak, hogy

Csucsá és Nagysebes között kedd déltől kezdve szüntessék be a tüzelést.

Kétségtelen, hogy ez az utasítás logikus következménye a békekonferencia igazságos döntéseinek. Már tegnapi számunkban kifejezést adtunk annak a véleményünknek, hogy ilyen parancs nem lehet sokáig.

Sajnos — a románok úgy látszik késlekednek a letiltó parancs kiadásával, vagy még nem kapták meg. Ez hiderül a magyar

Szilágysomlyóra bevonultak a magyar csapatok.

Eddig meglehetősen bizonytalanság uralkodott a közönség körében a folyamatban levő katonai műveletek felől. Ezek a felkészülődések, amelyeknek magvát valóban a 21-ik gyalogezred önéretes fellépése alkotta, nem is jutottak csak az utóbbi napokban abba a stádiumba, hogy katonai operációknak lehet őket nevezni.

Mióta azonban nyilvánvalóvá lett, hogy az entente elítéli az erőszakos területszerzéseket, attól a perctől kezdve a magyar kormány feljogosítottnak érezte magát a fegyveres védekezésre.

A fegyveres védekezés legelőször a románokkal szemben állította helyre a jogszzerű állapotot. Ez még ugyan folyamatban van, de méretei napról napra nőnek.

Előttünk váradiak előtt legfontosabb

volt a körösvölgyi helyzet. Erről eddig naponta beszámoltunk s ma is bő tudósítást közlünk.

Ellenben teljesen elvágva élünk az északi megyéktől, nem tudunk semmi pozitív dolgot a Szilágyságban történő eseményekről. Tegnap végre sikerült a „Tiszántul” nak megtalálni az összeköttetést ezzel a szintén fenyegetett vidékkel s mindjárt az első nap azzal a kedvező hírrel számolt be ottani hírforrásunk, hogy

é hó 27-én Szilágysomlyóra bevonultak a reguláris magyar csapatok.

Ez a hír korántsem jelenti azt, hogy 27-éig Szilágysomlyón bent lettek volna a reguláris románok. Az ismeretes cigándi véres incidens óta nem lettek kíséreltet a vá-

hadosztályparancsnokság tegnapi hivatalos jelentéséből, amely így szól:

A budapesti francia bizottság közlése szerint Pathe francia tábornok január 28-ától kezdve román részben Csucsra környékén a lövöldözést beszüntetette.

Román részben tegnap délután és az éj folyamán e parancsot még nem hajtották végre, mert a délután és az éjfel mindkét részben kisebb előőrs csatározások voltak.

Amennyiben a románok nem lépnek fel támadólag, a tüzelést mi is beszüntetjük.

A mai nap reggeltől kezdve teljes csend volt a harcvezetésen.

E parancsnak értelmében a magyar csapatok tegnap délig tartózkodtak minden aktivitástól. Tegnap délután azonban

a román tüzérség kis kaliberű hegyi ágyúkkal megpróbálta beütni a csendes állomást,

ami arra kényszerítette a magyar parancsnokságot, hogy tüzérségével ellenálljon az ellenséges ágyúknak.

Apróbb harcok epizódokon kívül lényegesebb esemény nem történt tegnap sem. Szonda Árpád temetése az ezred kőidőtséggel vett részt.

Az északi, körösényi akciókkal kapcsolatban megnyugtató intézkedések folytak a déli vidékeken is. Egységes katonai vezetés alá került az egész erdélyi front.

igazgatóságát, hogy a Nyári-szinkörből ki-kerülő székek felhajtható ülésel bíró tizesz-
székek és így hivatalokban való használatra
nem alkalmasak.

Lezár már tűzifa.

Izópallaga község közelében mintegy 8300 erdei köbméter tűzifája van Nagyvárad városának, amelyet azonban eddig nem tudott Nagyváradra beszállítani.

Balogh Árpád a városi faluzem igazgatója, a városi tanács tegnapi ülésén bejelentette, hogy a Nagyvárad Erdőipar Hajlandó Alapítványában levő iparvasút vágányain beszállítani a mező eleget állomásra és ott a Máv kocsijaiba berakni és pedig vagononként 330 koronáért.

A városi tanács az ajánlatot ög előnyben találta és elfogadta.

Most már mielőbb megkezdik a fa beszállítását.

Intervenált a Román Tanács az élesdi ügyben.

Az élesdi főszozolgabírói hivatal átvétele ügyében lényeges fordulat állott be. A Tiszántúli részletesen ismertettük az esetet, amely ilyen könnyen elmérgesedett volna, ha a magyar hatóság kellő tapintattal és előrelátással nem kezelte a kényes kérdést.

A jelenlegi tényállás az, hogy az újonnan megválasztott főszozolgabíró, dr. Besán Kornél nem volt hajlandó hivatalát átadni dr. Beliczay Andornak, akit az alispán a beteg Marjay helyettesítésére rendelt ki.

Az ügyet foglalkoztatta a biharmegyei Román Nemzeti Tanács is és behatós tárgyalás után arra a megállapodásra jutott, hogy Pap Coriolán dr. intervenáljon a kormánybiztosnál a kínos incidens békés elintézéséért.

Pap Coriolán meg is jelent a kormánybiztosnál — még dr. Agostonnál — és kijelentette, hogy a román tanács nem kívánja Élesden élére állítani a kérdést, hanem a sima megoldást keresi.

Agoston államtitkár rögtön értesítette erről utódját, dr. Katz Bélát, aki informálta Fráter Barnabás alispánt és kérte, hogy az esetleges további lépéseket szüntesse meg, mert remény van a békés meggyőzésre.

Az alispán ilyen értelemben utasítást adott ki, úgy hogy az átvétel holnap egész esőndben meg fog történni, holnap Beliczay megjelenik az élesdi főszozolgabírószágon és átveszi dr. Besántól a hivatal vezetését. Amennyiben Besán nem volna Élesden, úgy helyette, dr. Kretz fogja az átadást végrehajtani. Információink szerint a román sormányzótanácsra lehet hűségessé elvezeti érvényességét. Hogy a vármegye legvelmi választmánya tesz-e a jegyzők ellen további lépéseket, az még függő kérdés. Illetékes helyen kijelentették, hogy betörő-
előre senki sem gondol a hivatalos vizsgálat feladata lesz megállapítani a való tényállást.

30 detektív hajszája egy betörő után.

A nyugalmas, betörés és lopás mentes két hét után az utóbbi napokban egymás után érkeztek feljelentések a rendőrséghez, amelyek legnagyobb részt nagy méretű betöréses lopást jelentettek.

Szűcs László Nagy Sándor utcai szobától 12 ezer korona értékű szövetet, Fleinhmann Győző nyugalmazott főmérnök a szőlőhegyen lévő villájából minden ruhámmal, dr. Medvigy Ferenc gyógyszer-tárából 400 korona aprópénzt egy esomó Bobca-megét, illatszer és szappant raboltak el. Hogy pedig ne legyen egyhangúság a betörések elkövetésében Fried Herman Baros utcai bodegás arról tett lejjelentést, hogy szombaton este egy fiatal ember pénzt vett el a fia revolvert fogott rá és követelte az összes pénzt. Fried nem ijedt meg, hanem felkapott egy nagy kést, mire a fia egy kékkelőssel fejbe ütötte és elszaladt.

A rendőrség a bűncselekmények egymásutánjából arra a következtetésre jutott, hogy a betöréseket egy és ugyanazon egyén vagy társaság követte el. Ezen az alapon is indult meg a nyomozás, ami azonnal eredményre is járt. Gyorsan hurokra került Vitorisz, Gutti és még két notórius gazember. Tegnap már csak egy volt hátra, a társaság vezetője, Énik Lajos.

Az első betörés óta nyolc nap telt el és azóta állandóan figyelték a detektívek Éniket, de sohasem tudták elfogni. Tegnap aztán Bartha Béla rendőrkapitány harminc detektívet küldött már jókor reggel, hogy kerítsék kézre a veszedelmes embert. Délután az egyik nyomozó csoport a Szent János utcában meglátta a betörőt. Énik azonban szintén észrevette a detektíveket és futásnak eredt. Rövid percek múlva az összesített detektívek, mind a harmincan, nyomában voltak.

A hajszája a Szent János, Patak, Szalárdi, ismét Szent János utcán végig, a Nemzeti hidon át a Lovas utcán keresztül tartott. Az utóbbi utcában a nagy „fogják meg” kiáltásra egy őrmester ugrott Énik elé, de rögtön ki is tért, mert Énik revolver-

Hatszázhuszan kérnek Nagyváradon földet.

Nagyvárad város tanácsa tegnap déli előtt tartott ülésén a sok folyó ügy mellett néhány érdekesebb és a város közönségére fontosabb ügyet is tárgyaltak. Rimler Károly polgármester előkeltte alatt.

Hatszázhusz egyén kér földet.

Az egyik ilyen fontos kérdés volt a földosztás ügye.

A miniszteri rendelkezés alapján a polgármester felhívta mindazokat a leszerelt katonákat, akik földet igényelnek, hogy a kiküldött bizottság előtt föld iránti igényeiket jelentsék be.

A jelentkezésre kitűzött határidő lejárván, a tanács tegnapi ülésén bejelentették, hogy Nagyváradon összesen 620 egyén jelentkezett földért.

A jelentkezést tudomásul vették a a jelentkezők névsorát felterjesztik a földmivelügyi miniszterhez.

A tanács a miniszterhez küldendő jelentésében rámutat, hogy Nagyvárad város külső szántóföld területe összesen 800 hold s ebből is 2 hold legelő. Ebből pedig nem lehet kielégíteni, minimálisan se.

Azt a bejelentést azonban a tanács nem

találta elégnek, hanem jelentésében rámutat, hogy Nagyvárad közvetlen szomszédságában a püspökségnek és a káptalannak vannak nagy kiterjedésű földjei, a melyből lehetne kielégíteni a jelentkezők földjét.

Arról azonban ellelekezett a tanács, hogy a püspökség és a káptalan földjei Biharmegyében vannak, ahol szintén jelentkezők földért a leszerelték.

Nincs áramdíj kedvezmény.

A Stefánia műmalom vezérigazgatója aziránt folyamodott a városhoz, hogy a malom részére, amely villamos üzemre van berendezve, kedvezményes áron adja a város a villamos áramot.

A város tanácsa a kérelmet nem teljesítette, mert a szónarak óriási emelkedése és a 9 órai záróra folytán a városi villamos az önköltségi kiadásokat is csak nenezen tudja elviseelni s a legcsekélyebb kedvezményt is csak ráfizetéssel oldhatná meg.

A Nyári-szinkör székei.

A lebontásra ítélt Nyári szinkör még meglevő butorzatából a székeket a Munkás-Ötthon, valamint a nagyvárad postá és távírda-igazgatóság is kérték. A Munkás-Ötthon kérelmét kiadták véle nényezés végett a városi mérnöki hivatalnak. A postá-igazgatóság kérelme felett pedig tegnap határozott a városi tanács. Értésítik a postá-

vert fogott rá és tovább szaladt, míg elláradian beugrott egy borbélyműhelybe, ahol aztán az üldözők lefogták.

A rendőrségen mindent beismerett. Reggeteg alkulcaot és a gyógyszerár sok aprópénzét találták nála. És még valamit. A Bobasemege határának nyomait, amiről azt hitte, hogy honban.

Éhik 19 éves, négy gimnáziumot végzett. Minden betöréséhez új társakat toborzott, hogy a gyanút lehetőleg azokra hárítsa. Éhikkel most már az egész bünszövetkezet a rendőrség celláiban ül.

Az első francia kapitány Nagyváradon.

A kormánybiztoshoz még tegnap dél után telefonértesítés érkezett Gyuláról, hogy onnan autón elindult Caire francia kapitány Nagyváradra. Mondani sem kell, hogy e hír kellemes izgalmat kelteit s a beigéret franciát tárt karokkal várták a városban.

Azonban az esti órákig a francia tiszt nem jelentkezett sehol sem. Legalább is a városban senki sem tudott arról, hogy Nagyváradra megérkezett volna. Pedig a valóság az, hogy Caire kapitány dr. Chiroi Vazul nagyszzebeni ügyvéd kíséretében tényleg berobogott Nagyváradra és még az esti órákban tanácskozást folytatott a román nemzet tanácsossal.

Az idegen tiszt megérkezését legelőször a magyar nemzetiségnek jelentették, ahol tudomásul vették Caire kapitány vizitjét. A kapitány a Pannónia szállodában vett lakást Chiroi ügyvéddel együtt, aki a tolmács szerepét tölti be a tiszt mellett. Egy Manuel nevű sofőr van még velük.

Caire kapitány a szállodai bejelentő lapját így töltötte ki:

CAIRE
Capitaine français
Gyula - Paris.

Mivel meglehetősen későn érkeztek Nagyváradra, ma fognak fölmenni a kormánybiztoshoz. Mikor tiszteletünket tesszük a kapitány urnái, módfeletl izgató volt és bevesen tiltakozott az ellen, hogy bármit is írjunk róla.

— Nimik, nimik! — kiáltotta a tolmácsoló Chiroinak, aki sajnálkozó kézmozdulattal jelezte, hogy ő felsége inkognitóbn kíván maradni. A gyulai incidenst hozta fel magyarázatul, ahol két napig feltartóztatták Cairet s csak a hadügyminiszter utasítására engedték tovább.

Caire perfektól beszéli a román nyelvet. Utazásának célja: élelmiszeri kérdésekben információt szerezni. A kereskedelmi és iparkamarával tárgyal ma e kérdésben s pár napig marad itt. A román tanácstól garázst kért autója részére. Fiatalkorú, szimpatikus arca van s igen-igen szangvinikus természetű.

A kormánybiztos a vármegyei tisztviselőkhöz.

Pár napig izzó kérdés marad Nagyváradon a főispáni székek sora. Szociáldemokrata és radikális körökben befejezett ténynek veszik a két főispánság egyesítését. Viszont a vármegye vezetői közt határozottan tartja magát az a vélemény, hogy a két állást külön-külön töltik be.

A vármegye függetlenségi politikusa Budapestben is interveniálni fognak és erősen bíznak Ágoston Péter dr. államtitkár informálásában is. Már maga az adminisztratív túlsúlyosság is kizárja azt, hogy egy ember vezesse a két törvényhozás ügyeit.

A vármegye tisztviselői karának alkalmas volt nemcsak Ágoston Péterrel tárgyalni ebben a kérdésben, hanem magával dr. Katz Bélával is, aki teljesen csúzza Ágoston fel-fogását.

Verzer Kálmán volt éppen az, aki felhívta a volt kormánybiztos figyelmét a közönség türelmetlen tömegére. Annnyira kiszolgáltatta az élelmiszeri kérdés a főispánt a publikumnak, hogy naponta az első emeleti ajtóig végig a folyosón, le a lépcsőn egészen ki a kapuig ember ember hátán szorong s valmennyi a főispánnal akar beszélni.

Ha egy kis só vagy petróleum kell nekik, azzal a főispánhoz jutnak, hát még

a ruhamizéria, nemzetiségi sürítődások etc. Ha a vármegyei bizottságokban vesz részt a főispán, akkor elmarad a városi gyűlésről. Pedig ott is rossz néven veszik, ha elmarad, a megye sem érvai magát jól, ha a törvényhatóság feje nincs ott a határozatok hozatalánál.

Dr. Katz Béla alkalomat keresett arra, hogy megnyugtassa a vármegyei. Fráter Barna alispán előtt a legmesszebbmenő lojalitással nyilatkozott a kritikus kérdésről.

— Tudom, hogy ide egész ember kell, fő ember sem itt, sem a városnál nem vehet egész munkát. Dr. Ágoston Péter államtitkár ur azzal a határozott gondolattal ment föl a kormányhoz, hogy kettéválassza a főispánságot.

A vármegyei bizottságban rendkívül szimpatikusnak fogadták Katz Béla dr. s ismételték kérték, hogy a szétválasztás szándékában semmiesetre se lassung személyi motívumot. Dr. Katz Béla meg lehet győződve arról, mert ő maga is belátja, hogy a szétválasztás szükséges.

A megoldás elé élénk izgalommal néznek a vármegyében és bíznak a kormány egészséges megoldásában.

Apáthyt még nem bocsátották szabadon.

Budapest, január 29. (Saját tudósítónktól.) Apáthy István főkormánybiztos sorsára nézve ellentétes hírek érkeztek. Így egy Nagyváradról érkezett hír szerint Apáthyt az erdélyi sztrájk nyomása alatt a románok szabadon bocsátották, egy aradi távirat szerint pedig a szabadon bocsátás még nem történt meg. Ez utóbbi jelentést erősíti meg a következő Kolozsvárról jövő távirat:

Apáthy István, a Nagyszzebenben interált erdélyi főkormánybiztos táviratot küldött feleségének Kolozsvárra, amelyben tudatja, hogy jól érzi magát és arra kéri feleségét, hogy látogassa meg őt Nagyszzebenben. A távirat vétele után Apáthy felesége engedélyt kért a román parancsnokságtól, hogy férje meglátogatása céljából Nagyszzebenbe utazhasson.

Temest és Torontált a szerbeknek öt napon belül ki kell üríteni.

Francia csapatok váltják fel őket.

Budapest, jan. 29. (Saját tudósítónktól.) Szegedről érkezett hírek szerint az ottani francia csapatok parancsnoka Boblet ezredes közölte a szerb megszálló csapatok parancsnokával, hogy a szerb csapatoknak Temes és Torontál vármegyéből öt napon belül ki kell vonulni. A kiűrésre vonatkozó előkészületek már folyamatban is vannak.

Illetékes helyen kijelentik, hogy ez a hír ilyen alakban nem felel meg a valóságnak. Az illető megyéket tényleg francia

csapatok fogják megszállani, amelyek minden valószínűség szerint teljesen felváltják a szerb csapatokat. Ennek a rendszabálynak oka abban keresendő, hogy a Bánság miatt kitört szerb-román vetélkedés a legutóbbi időkben egyre hevesebb méreteket öltött. A francia parancsnokság mely a versaillesi haditanácsból utasítást kapott, hogy ezeket az ellentéteket kiűsítse ki, nem tudott az ellentéteket elsimítására más megoldást, mint hogy ezeket a vitás területeket saját csapataival szállja meg.

A budapesti helyőrségi kórház fogtechnikai laboratóriumának, mint volt vezetője hosszú katonai szolgálat után hazatértem s a műtermem vezetését átvettem, ahol a legmodernebb és legkomplikáltabb munkát: fogigazító gépet, kassettás fogat, öntött aranyhidat és tartós fogtöméseket készítek.

BERDACH JENŐ

áll. vizsg. fogtechnikus.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 6. l. em. Telefon 10-50

Vizsgálat az Inasotthon családfeje ellen.

Dernyel Imre, az Inasotthon családfeje ellen felfelmentés ment *Agoston Páter* kormánybiztoshoz, amely olyan világitásba helyezte Dernyel működését, hogy a főispán elrendelte ellene a vizsgálatot. *Pázmándy Dénes*, a Gyermekvédő Liga titkára folytatta le a vizsgálatot, amelyről tegnap adott be dr. Katz Béla kormánybiztosnak kimérítő jelentést.

A jelentés szerint a vizsgálat megállapította, hogy a vagyonkezelés körül semmi szabályellenes dolog nem merült fel, az értelmezés ellen felmerült panaszok pedig abban leltek magyarázatukat, hogy az anyagbeszerzés nagy nehézségekbe ütközött. Mióta a beszerzési viszonyok javultak, javult az élekezés is.

Megállapította a vizsgálat, hogy a családfeje sohasem nézte a nemzetiségi különbséget és a kifogásolt fizetéseket a kereskedelmi miniszter utasítására osztotta ki. A fizetések bár vallásos tárgyúak voltak, nem szítottak felekezeti gyűlölséget. A lopások azonnal megszüntek, mikor egy pár felekezetiellenes ruhacsoport és egy cselédet elbocsátottak. Egyedül az irodakezelés és a tisztaság ellen van némi kifogás. Az utóbbinak az épület elhanyagolt állapota az oka.

Szűcs Izsó, aki az Inasotthont alapította, mindent elkövet az Otthon fejlesztésére és hogy a mostani rozoga épületből más, jobban megfelelő házba telepítse az magyereket.

Ipari és kereskedelmi vállalatok vasárnapi munkaszünete.

A magyar kereskedelemügyi miniszter a nyílt árusítási üzletek, továbbá ipari és kereskedelmi irodák köznapokon és vasárnapokon való nyitvatartásáról szóló 6184-1918. sz. M. E. rendeletét a 115757-1918. K. M. sz. rendelettel az alábbiak szerint módosította:

A szállítmányozási vállalatok irodái és raktárhelyiségei, a pályaudvarokon levő rakárnéhségeket is ideértve, köznapokon reggel fél nyolc órától déli tizenkét óráig és délután két órától este hat óráig tarthatók nyitva. A szállítmányozási vállalatok raktárhelyiségeiben a raktári személyzet a raktárak nyitvatartásának ideje alatt, irodáiban az irodai személyzet reggel 9 órától déli 12 óráig és délután fél három órától esti 6 óráig foglalkoztatható.

A szállítmányozási vállalatoknak a pályaudvarokon és hajóállomásokon szolgáltatást tevő irodái alkalmazottai hétköznapokon reggel fél nyolc órától déli 12 óráig és délután 2 órától esti 6 óráig foglalkoztathatók. Az így napi 8 és fél órán át foglalkoztatott irodai személyzetet napi 2 órai a napi 8 órán foglalkoztatott személyzetet 1 és fél órai túlmunkájáért megfelelő külön díjazásban kell részesíteni. A szén a kereskedők és a szénbányavállalatok raktárai reggel 7 órától déli 12 óráig és délután 1 órától este 6 óráig lehetnek nyitva.

A szén nagykereskedők irodáiban, valamint a szénbányavállalatok központi irodáiban a személyzet munkaideje reggel fél 9 órától délután 3 óráig tart. Az így irodákban alkalmazott személyzet szükség esetén 2 órai ebédszünettel megszokott időfeljebb napi 2 órai túlmunkára is kötelezhető, amely azonban esti 7 órán túl nem terjedhet.

A szénbánya vállalatok központi irodáinak üzem-, anyagbeszerzési és levelezési osztályaiban a bányaüzemekről és központi táv- és távbeszélő jelentések feldolgozása

céljából az elkerülhetetlen szükséghez már-ten esti 7 órán túl ügyeltes szolgáltatást tart-ható

Az irodai személyzetet az első és második bekezdés alapján napi 6 és fél órai munkaidőn túl végzett munkájáért megfelelő külön díjazásban kell részesíteni.

Az osztálysorsjegyek árusításával foglalkozó vállalatok, ha a banküzlet egyéb ágaival csak kis mértékben, vagy akár egyáltalán nem foglalkoznak is, személyzetüket csupán reggel fél 9 órától délután 3 óráig foglalkoztathatják.

A szikvizgyárosok szikvizet vasárnapokon reggel 7 órától déli 12 óráig árusíthatnak és szállíthatnak házhoz.

Aki a jelen rendelet rendelkezéseit nem tartja meg, kihágást követ el, mely a miniszterium 6184-1917. M. E. sz. rendeletének 22. § a szerinti büntetendő.

Ezen rendelet kihirdetése napján lép életbe.

Nagyvárad, 1919. január 27.

Jánossy Gyula,
tb. főkapitány.

FELOSZLOTT a margittai román gárda.

Margitta volt az utolsó magyar város, amelyet a románok meg akartak szállni. — Arra a hírre, hogy Margittára is elmennek, az ottani románok megalakították a román nemzeti gárdát és minden előkészületet megtettek arra, hogy az esetleges bevonulás minél simábban menjen és a megszállóknak csak kevés dolguk akadjon. Nagy igyekezetükben a közigazgatásba is belenyúltak és *Darabantot*, akit annakidején Malatinszky főispán felfüggesztett, beültették a főbírói székbe.

Most azonban, hogy a Szilágyságban is megindult a tervszerű katonai akció a rend és nyugalom helyreállítására, a debreceni hadosztályparancsnokság elejét akarta venni minden rendzavarásnak és más komplikációnak. Ezért felszólítást intézett a román nemzetvérség parancsnokságához, hogy legyen segítségükre abban a munkában, melynek célja a román gárda beolvasztása a magyar fegyveres erőbe. Ez mag is történt. A beolvasztás után debreceni magyar katonák vonultak be Margittára.

Virágdiszben, zászlóerdővel örmkönyvek között fogadták a margittaiak a magyar fiukat, akiknek azonban mindjárt dolguk is akadt. A város népének sok hűs elkeseredettsége kipattant. Mag akarták lincselni dr. Kiss Imre ügyvédet, aki a gyulafehérvári gyűlésen is jelen volt és részt vett az örökké emlékeztető elszakadási határozat megszövegzésében.

A feldühödött magyarok és románok botokkal, kapákkal felfegyverkezve, rohantak meg az ügyvéd házára, de semmi komoly baj nem történhetett, mert a nemzetvérség közbelépett és védelmébe fogta dr. Kiss Imrét. Ez a védelem tette lehetővé, hogy dr. Kiss Imre biztos fedezet alatt Nagyváradra utazhatott. Az ügyvéd még most is Nagyváradon tartózkodik és előre láthatólag hazausabba ideig itt marad.

Margittán a magyar csapatok teljesen helyreállították a rendet és azóta a legnagyobb nyugalom van a városban.

Zonda Árpád temetése.

Tegnap délután temették el *Zonda Árpád* az erdélyi nemzetvérség tengerész osztagának őrmesterét, aki a nemzetvérség zászlóalj kissebesi ütközetében súlyosan megsebesült és a nagyváradi csapatházban meghalt. A város saját halottjának tekintette a hős őrmestert. Nagyváradot védő idegen hatalom erdszakos és jogtalan törekvései ellen, Nagyvárad nyugalmáért, magyarságért adta oda az életét és Nagyvárad díszes temetésével róttá le há-lyját.

A temetésen ott volt az egész város. Mindenki megakart mutatni, hogy egyek vagyunk *Zonda Árpáddal*, a kik halálára fáradtan négy és fél évi borzalmas küzdelmeiben de az igazság szent erejével álltak oda a hőmpölygő áradat elé és a drága életükkel védik meg azt, ami a miénk, egyedül csak a miénk.

A temetésen megjelentek *Rimler Károly* polgármester, az egész városi tanács, a Nemzeti Tanács, Biharvármegyei tisztikara, a Katona Tanács, a 2 és 4 tüzérek, a 4 es honvédek, a Tengerészek, az összes Munkás szervezetek díszlobogójuk alatt, szóval az egész város közönsége. Koszorút küldtek: Nagyvárad város közönsége, a Nemzeti Tanács, az Építőmunkások, a Pincér egy let, a Tüzérezred, a szervezett munkások, a székely ezred. Az egyházi szertartást *Sulyok István* esperes végezte. Megható hazafias beszédet mondott az elhunyt felett, utána az énekhar gyászadalokat énekelt. Majd dr. Katz Béla kormánybiztos tartott megható beszédet, ezután a koszorúkkal borított díszes koporsót feltették a megvesztatu üvegdisz halottas kocsira. Az impozás gyászmenet a Rulikovszky temetőbe vonult, ahol a hősök sírjai között helyezték örök nyugalomra *Zonda Árpádot*. A sírnál *Végh Dezső* búcsuzott el a hősi halottól.

Értesítés!

A fizetőeszközök rendkívüli szaporodása és a tőkék kamatozási lehetőségének nagy akadályai arra kényszerítik alólított pénzintézeteket, hogy ügyfeleiket értesítsék arról, miszerint takarékkönyvecskéken, vagy folyószámlákon náluk elhelyezett állandó betétek kamatlábát a január 1-én eszközölt fél százalékos leszállításon túl február 1-től kezdődőleg ismét félszázalékkal, 6 hónapig benn nem levő betétek kamatlábát pedig 1 százalékkal ezennel leszállítják.

Felkérjük t. ügyfeleinket, hogy a jelenlegi viszonyok kényszerítő hatása alatt tett fenti intézkedésünket tudomásul venni szveskedjék.

Magyar Általános Hitelbank
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank
Angol-Osziatrak Bank
Nagyváradi Takarékpénztár
Egyesült Bank és Takarékpénztár
Biharvármegyei Tkp. és Gazdasági Bank
Lezámitoló és Jelzálogbank
Polgári Takarékpénztár
Bihoreana Takarékb. és Hitelbank
Nagyváradi Hitelbank
Nagyváradi Agrár Takarékpénztár
Nagyváradi Keresk. és Forgalmi Bank
Általános Takarékpénztár
Magyar Bank
Ujvárosi Takarékpénztár.

Ady Endre temetése.

Budapest, január 29. (Saját tudósítónktól.)

Az egész Magyarország mely részvétele mellett ma délután két órakor ment végbe a nemzet halottjának, Ady Endrének temetése a Múzeum előcsarnokából.

A temeték koszorú között ott volt a kormány koszorúja „Az új Magyarország költőjének” felirással, továbbá a Vörösmarty akadémia, a főváros, az otthon, a vidéki hírlapírók országos szövetsége, a radikálpárt, a szociáldemokrata párt, a terradalmi ifjuság, a Nemzeti színház koszorúja is.

A megjelent gyászoló közönség sorában ott volt a költő édesanyja, fiatal özvegye, továbbá Berinkei miniszterelnök, Kunfi, Garami miniszterek a kormány részéről, a Nemzeti Tanács testületileg Hock János vezetésével, azután Bódy Tivadar polgármester, Linder Béla volt hadügyminiszter, Biró Lajos, Zsigler Gyula, Móricz Zsigmond, Babits Mihály, Herczeg Ferenc, Matvány Lajos, Garbay Sándor, Márkus Miksa és a főváros közéletének és művészetének hivatott képviselői.

Az egyházi gyászbeszédet Haypál Benő református lelkész mondta, utána a kormány nevében Kunfi Zsigmond miniszter búcsuzott el a költőtől:

— Akik hisznek — mondotta — a meghalásában, azok bajtsanak fejet a magyar forradalom nagy magvetője, az új gondolatok és eszelekések bátor hőseinek, Ady Endrének holttestem előtt, a magyar forradalom második Petőfijétől búcsuzunk!

Ezután Móricz Zsigmond, a Vörösmarty akadémia, Vincze Sándor a szociáldemokrata-párt, Babits Mihály a Nyugat, Biró Lajos az újságírók egyesülete, Jászi Oszkár a társadalomtudományi társaság nevében búcsuztak a halottól.

A magas szárnyalású búcsúbeszédnek ma délután négy órakor indult el a gyászmenet a Kerepesi úti temető felé, ahol a főváros által adományozott dízsírba temették el Magyarország egyik legnagyobb költőjét.

A német Nyugat- és Dél-Afrikát az angolok kapják.

Budapest, jan. 29. (Saját tudósítónktól.)

A Fremdenblatt jelenti Rotterdamból: A szövetségesek miniszterelnökei tegnapi támcsozásokon döntöttek a német gyarmatok sorsáról. Eszerint Nyugat- és Dél-Afrikát egyesítik és az angoloknak adják, Japánnak a Karolina-szigeteket itélik oda. A keletafrikai gyarmatok ügyében akként döntöttek, hogy Kamerun és Togó semleges területek lesznek.

* Oktatók figyelmébe. Dr Böszörményi Nándor, budapesti kartársunk ma, csütörtökön délután 6 órakor a városháza bizottsági termében a tanár- és tanítóságot érdeklő fontos tárgyban előadást tart. Minden tanítással foglalkozónak érdeke, hogy ott legyen. Az előkészítő bizottság

A románok letartóztatták a kegyetlenkedések megvizsgálására kiküldött francia tisztet.

Budapest, január 29. (Saját tudósítónktól.) A román kegyetlenkedések megvizsgálására Erdélybe utazott Ameil francia kapitányt, mint Kolozsvárról jelentik, a románok letartóztatták, a miért a letartóztatások és intelligens emberek megbotozása miatt tiltakozott. A letartóztatott francia tisztet a románok csak Berthelot tábornok erélyes fellépése után bocsátották szabadon.

A Nemzeti Tanács ülése.

Budapest, január 29. (Saját tudósítónktól.) A Nemzeti Tanács végrehajtó bizottsága déli 12 órakor Hock János elnöklésével ülést tartott, amelyen a kormány képviselőiben Nagy Vince belügyminiszter is részt vett. Az ülésen a belügyminiszter előterjesztést tett a tervezett községi és törvényhatósági választásokról, valamint Budapest főváros néptanácsának összeállításáról és részletesen beszámolt a bel- és külpolitikai helyzetről is. A Nemzeti Tanács a tett közléseket örömmel vette tudomásul és végül elhatározta, hogy Ady Endre temetésén testületileg fog részt venni. Az ülés háromnegyed két órakor ért véget.

HIREK

* Fizessék le a nemzetország fenntartására a hozzájárulást. A nemzetország további fenntartásának biztosítását célzó összeg előteremtése érdekében a város tanács határozata folytán a város tehetősebb intézményeihez és polgáraihoz intézett kérelmem folytán a befizetések nagy részben megőrlődtek. Hogy a végleges elszámolást megtegyük, amia kevesekhez fordulok, akik még a kiküldött rendőrtisztviselők által prezentált nyugtát be nem váltották, vagy hozzám írásban reklamációval fordultak s újlag kérem őket, hogy a bizottságilag helyesen és körültekintően megállapított összegeket haladéktalanul lefizetési sziveskedjenek. Kérem az illetőket, tegyék megfontolás tárgyává, mi jelent számukra az a tökéletes biztonság, melyben erkölcsi és anyagi javikkal együtt addig éppégen megvoltak. Ezt a biztonságot a nemzetország lekiismeretes és odaadó szolgálata eredményezte és fogja eredményezni a jövőben is. Minden polgár a maga és családjá biztonságát szolgálja, ha a kiszabott összegek lefizetésével a nemzetőri szolgálat folytonosságát teszi lehetővé. A külpolitikai viszonyokban legutóbb bekövetkezett enyhülés remélmem engedi, hogy amennyiben a kérésemet a polgárság a saját maga jól felfogott érdekében teljesíti, tovább ilyen terhektől ment lesz. Nagyvárad, 1919 évi jan. 29. Rimler Károly s. k. polgármester.

* Huszonöt év a posta szolgálatában. A pályaudvari postahivatal egyik régi, érdemes munkása Faragó János elsőosztályú posta és távirat-eltérő tiszteletnap ünnepelt a postánál eltöltött szolgálati évének huszonötödik évfordulását. Ebből az alkalmából a pályaudvari postahivatal tisztái és alvezetékara jubiláló kártyákat meleg ünnepélyben részeshettek. A jubilánshoz Miklós János főosztályvezető rövid beszédet, kiemelően a huszonöt év alatt teljesített becsületes, eredményes és megelégedésre végzett munkásságot s átnyújtotta neki a felettes igazgatóság elismerő oktatát. Az üdvözlő beszédre az ünnepelt az összegyűlt személyzet lelkes éljenzése között mondott köszönetet.

* Halálozás. Ö. v. Szlatkay József, szül. Lapassy Zsófia rövid betegség után hirtelen elhunyt. Árvái, testvérei és nagy rokonság gyászolja. Temetés holnap, pénteken délelőtt háromnegyed 9 órakor lesz a Sztaroveszky-utcai 5. sz. háztól.

* Pálffy Jenő előadása a Szabadegyetemen. A tegnapi előadás közönségének figyelmét Pálffy Jenő főmérnök nagy koncepciójú tanulmányának második része kötötte le. A földünk átmetszetében megfigyelhető különböző rétegződések létrejöttének módjaival foglalkozott. Rámutatott, hogy a rétegeket alkotó kőzetek összesen kb. nyolcvanféle eleme közül leggyakrabban az oxigén, alumínium, magnézium, cálcium, kálcium, nátrium és a karbon fordulnak elő. Sok érdekeset mondott a víznek, a föld belsejében és felszínén végzett óriási romboló és építő munkájáról. Érintette a tektonikus földrengések kérdését, amelyek a víz földalatti munkájának eredményei. Szép példák erre a biharmegyei Cseténye a maga hatalmas krátereszerű beomlásával. Sor került a fagy és a hó, a geleserek emberföldi erőd működésének ismertetésére a föld kérgének kiépítése tekintetében. Majd a szerves életnek, a növényi s állati behatásoknak következményeivel foglalkozott a főnök előadó, új világításba helyezve a kösreterjedés folyamatát (Depuisse főzögelmélet) és az embernek Európába való első megjelenését éppen a számára legközelebbi kedvező glaciál korszakban.

* A népszövetségi ifjusági működvelő gárda bemutatkozása. A Kath. Népszövetség kebelében működvelő előadások rendezésére ifjusági gárda alakult, mely vasárnap fog a közönség előtt először bemutatkozni. Az előadás műsora rendkívül érdekes és változatos; legközelebbi számunkban egész terjedelmében közölni fogjuk. A csoportvezető sziveskedjenek ma délután meghívókat a Népszövetségi Hitelszövetkezetben átvenni. A tiszta jövődelem felelőse a Kath. Nővédő Egyesület anyja és csecsemővédő akcijára fog fordíttatni. Az előadás vasárnap délután négy órakor kezdődik a Kath. Kőr Szent László termében. Előadás után tánc zárórág.

* Építőiparosok nagygyűlése. Felkértem az ipartestület kötelezően tartandó szűzsesz építőiparosokat, u. m. építész, kőműves, ács, cserepező, betonozó, asztalos, lakatos, szobafestő, mázó stb., hogy febr. 2-án, azaz vasárnap délelőtt 9 órakor a Kereskedelmi és Iparkamara helyiségében rendkívül fontos ipari ügyben tartandó nagygyűlésen teljes számban megjelenjen sziveskedjenek. Nagyvárad, 1919. január 29-én Hoidy Sándor iparostanácselnök.

* Az Ady-szoborra tegnap a Magyar Általános Hitelbankhoz dr. Brauer Oszkár 100 koronát küldött be.

A meghódított területeket nemzetközivé tette a békekonferencia

Budapest, jan. 29. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Távirati Iroda szikratávirata a Budapesti rádió állomás útján:

Wilson elnöknek sikerült valamennyi nagyhatalom beleegyezését megnyerni ahhoz az érvhez, hogy az összes meghódított területeket Elzász Lotharingia kivételével nemzetközivé tegyék. Ez egyet jelent azzal az angol tervvel, hogy a népek szövetsége jelölje ki azt a nemzetet, amelynek feladata lesz, hogy felügyeletet gyakoroljon bizonyos

területek felett nem külön, hanem közös érdekek szempontjából. Ezek szerint Németország afrikai gyarmatait a népek ligája Nagybritanniának engedheti át tíz évre vagy egy már később meghatározandó időre. Ez a rendezés a csendes Óceán szigeteit, továbbá az adriai területeket és minden oly területet, melyek e pillanatban érdekellentétek tárgyai a népek ligája ezen rendelkezése alá vonja.

Végkielégítést és polgári ruhát követelnek a leszerelt népfelkelők és altisztek.

Budapest, jan. 29. (Saját tudósítónktól.) A leszerelt népfelkelők és tartalékos altisztek ma délelőtti gyűlést tartottak a Vigadóban, amelyen megjelent a hadügyminiszterium képviselőjében Lotz György alezredes is. Az elnök javaslatára határozati javaslatot fogadtak el, amelyben ötezer négyszázkorona végkielégítést és polgári ruhát követelnek. A gyűlés ezután tisztagyűlést rendezett Böhner Vilmos hadügyminiszterhez, aki kijelentette a küldöttség előtt, hogy a követelést a minisztertanács elő fogja terjeszteni.

* A Pál-utcai fiúk a Népszövetségi moziban. Különösen az ifjuság körében, de az egész közönség körében páratlan érdeklődés mutatkozik a Népszövetségi mozi mai előadása iránt, amikor Molnár Ferenc nagy szerző drámaját, a Pál-utcai fiúk, kerül színpadra. Sok utánjárással sikerült ezt a darabot megszerezni, de a vezetőség fáradozását most végre siker koronázta: a Pál-utcai fiúk megérkeztek és ma délután bevonulnak a Népszövetségi moziba. Tekintettel az óriási érdeklődésre, Molnár darabja kétszer kerül színpadra: délután négy órakor és este hat órakor. A Pál-utcai fiúk harcait, a kis Nemecsek fia megható történetét mindkét előadás alkalmával biztosan zsefoltá hűlője végignézi. Zsöllyére jegyek előre válthatók a Tiszántúli kizsoltóhivatalában. Tekintettel a lelemelt vigalmi adóra, a vezetőség kéri a közönséget, hogy jegyenként 10 fillér hozzájárulást is fizetni sziveskedjenek. Népszövetségi kedvezményes jegyek az ez évi tagsági jegy felmutatása mellett és csak a tagok, valamint családtagsaik részére válthatók.

* Cipészeknek apróbb kellékek kiosztása. Értesítom a terület kötelekbe tartozó mindazon önálló cipésziparosokat, kik az apróbb kellékekre igényüket hivatalunknál bejelentették, hogy az elosztás folyó hó 31-én, azaz pénteken délelőtti 8-12 óráig és délután 2-6 óráig a Horpá (Szent János utca 30. szám alatti) cipészüzlethelyiségben fog megtörténi. Később jelentkezők igényeiktől cianek. Nagyvárad, 1919. január 29-én. Holdy Sándor, iparostanács elnök.

* Tévedésből agyonlöttek egy gyereket. Kisses és Csucs között a 43. sz. érház lakóját, Kovács Sebestyén pályadót a román gárdisták kirabolták, megverték, aztán lehúzták róla a ruháját és otthagyták meztelenül. Kovács a megfagyástól úgy menekült meg, hogy beleugrt egy szalmakazalba. Egy arra haladó szerelvényről a pályafelügyelő vette észre Kovács rejtetes helyzetét és a következő állomásról Barabás Ferenc 18 éves fiuvai ruhát küldött

neki. Barabás szumánban, bocskorban és batyuval a vállán úgy nézett ki, mint egy fosztogató gárdista. Éppen arra haladt akkor egy 21 eseket vivő vonat. A székelyek is azt hitték, hogy rabló megy a vágányok mellett és rálöttek. Barabás azonnal meghalt.

* A magánborfogyasztás megváltása. A magánborfogyasztók egység útján megálapított kedvezményt fizetnek az általuk elfogyasztott bor után. Ezen kedvezmény által mentesítve vannak a borkészlet állandó felügyelete alól. Ez évben február 3-5 napjain tartják meg az egyezkedési tárgyalásokat, amelyre felhívjuk az érdekeltek figyelmét. A tárgyalásokra vonatkozólag a polgármester a következő hirdetményt adta ki:

Nagyvárad város tanácsa részéről a magánborfogyasztási adó megváltása végett az egyezkedési tárgyalások megtételére határozott 1919. évi február hó 3., 4., 5-ik napjai tűzettek ki. Felhívtnak tehát mind azon szőlőbirtokok, termelők, továbbá magánborfogyasztók, akik a borítal adót az 1919. évre általán összegben óhajtják megváltani, hogy a fent kért határidőben a városi bizottsági termében mindenkor délelőtti 9 órától déli 12 óráig a kiküldött bizottság előtt személyesen jelentkezzenek s a megajánlott összeget a kiküldött bizottságnál készpénzben felteszék, mert ezen időn túli jelentkezések nem fognak elfogadtatni. Az általános tárgyalásban felveendő jegyzőkönyvekben foglalt feltételek a magánlevelet azonnal kötelezi, a városra részve azonban csak azon esetben lesznek kötelezők, ha azok a nagyvárad polgármesteri hivatal részéről jóváhagyva lesznek. Rimler Károly sk. polgármester.

VILLAMOS VASALÓK és FŐZŐK
megérkeztek, remekszép üvegcsillárok mindennemű villamos vezetékek és égők legolcsóbb napiárban szereltetnek
STERN VILLAMOS VÁLLALATA
Szt.-János-u. 20. Telefon 556.

* Temetések. Tegnap délelőtti órákban végbe nagy részvét mellett dr. Szabó Jánosné temetése. Az elhunyt fiatal orvostudományi temetésén nagy számmal jelentek meg a rokonok, barátok és barátinók. — ott volt a posta és táviratigazgató és a tisztviselői kara. A beszentelést Genca János eszperes, Mihuta és Magyar lelkészek végezték. A szertartás után a díszes koporsót feltették a négyesfogatu üvegdiszhaboltak kocsiára és az impozáns gyászmenet az olasz temetőbe vonult, ahol a család sírhelyen helyezték végső nyugalomra. — Tegnap délután ment végbe Nikita montenegrói király unokájának, báró Krupnik Mirkonak temetése a katonai járványkórházból. A temetési szertartást Popovics Vazul plébános végezte. A beszentelés után az olasz temetőbe vitték az elhunytat. A temetésen a gyászborult szállók is jelen voltak. — Mindkét díszes temetést Veiszlovics Adolf és fia első nagyváradi temetkezési vállalat nagy figyelemmel és pontossággal rendezte.

* Az élelmezési hivatal közleményei. Tudatom a város közönségével, hogy az összes hatósági burgonyaarúsító helyeken elsőrendű mártól hagyma korlátlan mennyiségben kilogramonként 80 fillért vásárolható.

A hatósági fűszerüzletben a következő árak és élelmickek vásárolhatók: komény mag kg 30 K, gyümölcsíz kg 4 K, árpa-kávé kg 1.50 K, huskonzerv negyedkilo 1.50 K, huskonzerv félkilo 3 K. Kevert tea a teajegy februári szelvénye ellenében személyenként 1 dkg tea kilogramonként 80 K. Lukács Ödön polgármesterhelyettes.

* Hangverseny. Csak pár napja, hogy Fischer Etyv és Weisz József hangversenyéről a plakátok megjelentek és már is óriási az érdeklődés, ami természetesen, mert impozansabb műsorban városunk közönsége régen gyönyörködhetett. Grieg csodás ritmikájú C moll szonátája, Paganini hegedűconcertje és Beethoven Kreutzer szonátája, mellyel Tolstoj basonnevű könyve révén is olyan híres, fényes garancia a hangverseny sikerére. Jegyek még kaphatók a Központi Hirlapirodában.

Színház.

A színház műsora:

Csütörtök: Tosca.
Péntek: Mágna Miska.
Szombat délután: Három a kis lány.
Szombat este: Válás után.
Vasárnap délután: Tatárjárás.

Toscát ma éneklő Kozmovsky Emmy a színház kulturált hangú operakoloratúrája. Cavaradosit Békeffi, aki egyben az operarendezője is, Scarpiát pedig Tamás Alfréd baritonista.

Mágna Miska holnap szerepel a műsoron Aggházy, Horváth Nusi, Perényi, Békeffi, Harsányi és Deák felléptével.

Délutáni előadások. Szombaton délután a Schubert dalokból összeállított Három a kisleányt adják Aggházy, Tóthné, Körösi Juci, Váradi (Schobek) Békeffi (Schubert) Stoll Béla közreműködésével. Vasárnap délután a népszerű Tatárjárás tűzoltói az igazgatóság, G. Polgár, Aggházy, Józika, Tóth Elek, Gróf László, Stoll és Szigetivel a főszerepekben.

Majd a Vicát vasárnap este mutatja be a Szigligeti színház Erdélyi Miklós igazgató kiváló rendezésében Gábor Andor eme kitűnő vigjátékának főszerepeit G. Polgár, Mariska, H. Körösi Juci, Gróf, és Váradi játézzák.

KÖZGAZDASÁG

A TOZSDE.

Budapest, január 29. (Saját tudósítónk-tól.) Az értékpiacon ma sokkal szilárdabb volt az irányzat és a forgalom is nyugodtabb mederben folyt le, mint az előbbi napokban. A tikkárság a következő jegyzéseket jegyezte le:

Magyar Hitel 938-912, Osztrák Hitel 646-631, Jelzálog 495-486, Fabank 815-800, Hazai bank 484-479, Magyar Bank 712-704, Rima 939-926, Kereskedelmi Bank 4350-4370, Concordia 670, Általános Köszén 1935-1950, Salgó 990-980, Ganz 2850-2860, Nasic 2990-3010, Adria 1610-1630 és Atlantica 1165-1175.

Szerkesztői üzenetek.

T. G.-né Nagyvárad. A Félix fürdőben tapasztalt rendellenességeikért nemcsak a fürdőigazgatást lehet vádolni. Tény, hogy télen csak egy medence van üzemben, mert kettőt egyszerre tartani lehetetlen. A kezelési hiányokat illetően az egész ügy a főszolgabíró hatásköré tartozik, miért is levelét áttettük oda. Tény, hogy egy kis jóindulattal lehet a helyzeten segíteni, sőt kell is. Az események fejlődését figyelemmel kövessük kísérni. A premontrai rendnek, mivel a fürdő bérletben van, a bérlet tartama alatt nincs hatásköre a fürdő belső ügyeiben.

MOZI.

A Vigadó mozgó nagy szenzációja az a klasszikus műsor, amelyet a fővárosi mozgószínházakkal egyidejűleg mutat be a nagy siker kilátásával. Az Ilyen az élet ciklus második része kerül színpadra, a nagy szerző, teljesen eredeti film, amely frappáns színekkel egészíti ki az Asszony martiriuma című óriás sikerű színművet. A dráma szereplői azonosak azokkal a kitűnő színészekkel, akik a darab első részében meg-rázó erejű alakításukkal külön lelki szenzációkat okoztak. Egyébként is a műsor minden száma felkeltő újdonság.

Főszerkesztő: **POLLMANN GÉZA.** A szerkesztésért felelős: **HILF LÁSZLÓ.**

URÁNIA mozgószínház	30-án Ramára. Hétköznap 1/4, szombat, vasárnap 2 órai kezdettel.

VIGADÓ mozgószínház	30-án A játék ördöge. Hétköznap 1/4, szombat, vasárnap 2 órai kezdettel.

APOLLÓ mozgószínház	30-án Az ezredes. Hétköznap 1/4, szombat, vasárnap 2 órai kezdettel.

Nagyvárad Áruháza Részvénytársaság

Elfogad:

árakat beraktározásra, előnyös kamat mellett lombard kölcsönöket ad. — Saját iparvágány.
Telefon 112. Telefon 112.

Belépési felhívás

a Népszövetségi Hitelszövetkezet VII-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1919. augusztus 1-én VII-ik évtársulatát nyitotta meg. Az előbbi üzletek, dacára a nehéz megérettési viszonyoknak, — igen szép eredményekkel folynak.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek még most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.). Egy üzletrész heti 20 fillér befizetésre kötelez s ki-ki annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként, 20 fillér, 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget kikapják a rájuk eső nyereséget is.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel s ki-ki heti betéte arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is a szokot legmagasabb kamattal kamatoztatja.

A tagok a befizetett összeg 1/5-öd részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti. Bizalommal kérjük a belépni szándékozót, sziveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

VIZKETEGSÉGET, sömört, rüht

a leggyorsabban elmulasztja a dr. FLESCH-féle törvényesen védett

„Skaboform“-kenőcs.

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pecsétetes dr. Flesch-félét kérjünk. Próbátégely 4 K, nagy tégely 6 K, családi adag 15 korona.

Nagyvárad és vidéke részére főraktár: „CSILLAG“-gyógyszertár Hlatky Endre-utca (Zöldfa-u.) Nagyváradon.

Kapható továbbá Hegedüs Rezső „Szent László“ gyógyszertárában, Sebestyén Arthur „Diana“ gyógyszertárában. Kain Eszter „Arany-sas“ gyógyszertárában.

Heti árjegyzék

Színes ebédikészlet aranyozással 12 személyre	300.—
Színes teakészlet ar.-sal 12 sz.-re	160.—
Sz. kávékészlet ar.-sal 12 sz.-re	160.—
Függőlámpa teljesen felszerelve	80.—
Majolika vizeskancsó színes	20.—
Majolika várágváza színes virággal	15.—
Majolika cukordoboz sz. virággal	15.—
Például asztali lámpa nickel, felszerelve	40.—
Majolika dohánytartó sz. virággal	15.—

Nipppek, figurák, szent Antal és Mária szobrok, szenteltvíz-tartók. Eladás nagyban és kicsinyben. Képkoretezés, ablaküvegezés.

KOMLÓS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa, diszmű-árak, ezüstárak, konyhafelszerelések gyári raktára Nagyvárad, Hlatky Endre (Zöldfa-u.) utca 13.

Telefon 3-72. Telefon 3-72.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Minden szó ára 20 fillér, vastagabb betűvel 40 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 2 korona. Apróhirdetéseik díja előre fizetendő.

Eladó
 adómentes villaépület, (esetleg azonnal beköltözhető) 4 szoba, hall, nagy gazdasági udvar, villany, vízvezeték, telefon, hozzátartozó 4 hold szőlő és gyümölcsös. Értekezhetni Arany János-utca 7.

Házhoz
 megyek tisztí, civil- és női ruhát venni. Szentmihály, Liget-u. 3.

Eladó
 egy ebédlő-berendezés. Kórház-u. 37. sz. alatt.

Pemete
 és hárszámecukorka elhárítja a köhögést és megakadályozza a hurutot, klóroform, hangtisztító, oldó hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt Gyógyszertárában, a városközpont mellett.

Poloskairtó
 Biztos, kipróbált, megbízható poloskákirtó. Kis csomag 4 K, közepes 8 K, nagy csomag 14 K. Kapható Farkas István „Apoló” drogeriájában, Rákóczi-utca 7-B.

Fényképezési
 lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. Kapható Farkas István „Apoló” drogeriájában, Rákóczi-utca 7-B.

Francia és angol
 eredeti parfüm-különlegességek, L'origen, Fleur D'Amour, Safranor, Asta Nelson, Ceur de Janette, Californian Poppy, ugyanígy az összes virágillatok megérkeztek és deklánként kimérve kaphatók: Farkas István „Apoló” drogeriájában.

Likőr
 és rumkomposztók, Chartreuse, Benedictiner, Allasch, Meggy stb. esszenciák. Törköly, Szilvafülem, Seprő, Cognac-keverékek használati utasításai a legfinomabb minőségben kaphatók: Farkas István „Apoló” drogeriájában, Nagyvárad.

Tavaszi
 szepiek, májfoltok, bőrpörösség, kiütés, miltroszerek ellen biztos az IPO-krém. Ára 5 korona, szappan Vióra ártásos ára 6 korona. Kapható Farkas István „Apoló” drogeriájában, Rákóczi-utca 7-B.

És deája ki pénzét
 ruhákért, mert a kávéban bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házzlag átfestheti. Egy levél ára 70 fillér. Németh Pál Aranykereszt Gyógyszertárában, a városközpont mellett.

Imakönyvek
 nagy választékban kaphatók a Szent-László-templom sekrestyéjében.

Cipészeknek!

- 1 kgr. la. buzacsliz — — — K 19.60
- 1 kgr. la. aranycsiziz — — — K 39.20
- 1 kgr. la. folyékony „Argos” csiziz K 8.—
- 1 kgr. la. faszeg 2—15 sz. — — K 10.—
- 1 drb. brassói talpráspoly — — — K 3.80
- 1 drb. brassói kireszelő — — — K 3.30
- 1 kész. bőrtalpvédő — — — K 2.50
- 1 drb. vaskapta — — — K 12.80
- 1 kész. acél talpvédő — — — K 7.00

Papírvászon és mindenféle cipész-kellékek olcsó napi áron.

ASZTALOSOKNAK!

- 1 kgr. la. asztalosenyv — — — K 6.80
- nyuganyaz zsákvételnél — — — K 6.25

SZERELŐKNEK!

- Bőrtárcsa vízvezeték csaphoz
- 100 drb 1/2" csaphoz — — — K 4.80
- 100 drb 3/4" " — — — K 6.80
- 100 drb 1" " — — — K 9.60

Kereskedőknek megfelelő árendemény!

Postán utánvét mellett. Portó és csomagolás felszámításával. Gyors és pontos kiszolgálás.

STERN MIKLÓS
 Nagyvárad, Zöldfa-utca 9. szám.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
 Nagy Sándor-u. 1.
 Parkszálloda épületében

Interurbán telefon: 11-53 szám.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűző szállítója.

Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrovidebb idő alatt elkészítetnek.

Felső Kereskedelmi és Polgári iskolai

MAGÁNTANULÓKAT ELŐKÉSZÍT FELELŐSSÉGGEL,

állandó tanfolyamot:

gép, gyors, szép- és helyesírásban, keresk. számtanban, ívelésben, könyvvitelben stb. tart:

a DONAT-féle
 ker. magántanfolyam.

Uj német kurzus kezdődik január 15-én. Korrepetíció!!! Zongoratanítás!

Bejelentések naponta 11-12-ig d. e. és 3-4-ig d. u. Beöthy Odön-utca 30. Telefon: 1000.

A Sajtó hölgybizottság

könyv és lapterjesztő vállalata: a Kossuth Lajos-utcai trafikban ajánlja könyveit és lapjait

Ne vásároljunk könyveket, mielőtt szét nem néztünk a Sajtó hölgybizottság

BIZOMÁNYI ÜZLETÉBEN
 Támogassuk ezen új vállalatot!!!

FÉSUK

Hajfésük, hajdíszek, finom parfümök, pudefek szappanok, arckrémek, manikűrök, kefék, bőrszények, ékszerutánzatok, divatgyöngyök, játékok és ajándéktárgyak

olcsón beszerezhetők

Fésű- és diszműáruház
 Saspassage 42.

Nobelthau A. utóda Szabó J.

Mocsáry Sándor

törv. bej. cég.

Villany-, gáz- és vízvezetékészterelő, bronzműves, bádigos, lakatos, műszerész és galvanizáló. Irógép-, kerékpár-, grammofonjavító és nikkelező.

Iroda és raktár: Zöldfa-utca 8. Telefon 1404.

Ipartelep: Szent János-u. 22. Telefon 532

Autójárat a Félixfürdőbe!

Tudvalevőleg a szénhiány miatt a belényes-vonat — mely a fürdői közönséget hozza — napjában egyszer indul s csak másnap reggel szállítja vissza az utasokat.

Hogy a fürdőbe jövő közönségnek ne kelljen lemaradnia a tulzsfuolt vonatról és még aznap vissza is térhessen, Váradról a fürdőig autójáratot rendeztem.

A husz személynél többet befogadó automobilok hó 12-től kezdve, reggelenként 8 órakor indul a Fekete Sas előtti állomásról s az utasok számához mérten két óránként közlekedik. Kiránduló társaság részére a nap bármely időszakában rendelkezésre áll külön 100 K díjazás mellett.

Viteldíj a Félixfürdőig 4 korona

Fürdőbérlet.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos főzőedények, Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig. Villamos motorok nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk.

A telep telefonja 514.

Főszerező telefonja 55.